FOTÓK: GOMBKÉSZÍTŐ

ÍGY KÉSZÜL A BEHÚZOTT GOMB

Gombolkozom, tehát vagyok

Válságban született és a mostani recesszióban is készíti, jól van a behúzott gombok gyártásával foglalkozó Massányi Művek. A nyolcvanéves múltra visszatekintő cégnél nemcsak a gombkészítés folyamatával ismerkedtünk meg, hanem azzal is, hogy miként gondolkozik és cselekszik egy született vállalkozó.

Tépő- és cipzárok ide vagy oda, az öltözködés történetében immár több mint öve tartó gombkorszak beköszöntét több belső tulajdonság nem fog letaszítani, mert akár a ruha szűrke eminenciásaiként, akár műtárgyaiként tekintünk a gombokra, egy bizonz hordjuk őket mindannyian. Több mint nyolcvan évvel ezelőtt egy felvidéki fazlember is erre a megállapításra jutott, a főszereplő pedig nem követ, így ezt most egy kis túlzással, évszázados tapasztalatokkal rendelkező vállalkozás segítségével ismerhetjük meg a gombgyártás folyamatát.

VÁLSÁGBAN SZÜLETETT

A szóban forgó fazlember Massányi József volt, aki a gazdasági világválság közepette érkezett Budapestre Zsámbokról, és akkor alaphon cégét, amikor a nagy gyárak és a kis műhelyek is egyre-másra zártak be. Vállalkozói kvalitásaival és a gombok kedveltségével is sokat dörzsölt, hogy saját szervezésű szerszámokkal készített termékei a kedvezőtlen körülmények ellenére gyorsan sikert arassak, és az évtized a Nyár, majd az Alkotás utcában működő műhely hamar ismertté vált.

Az 1945 utáni viszontagságok persze a második világháború idején egyértelmű gombokat gyártó vállalkozást sem kímélték: oldalunk az esőkről, a vagyon, majd maga az Úr is, de Massányi József nem adta fel. Működött az Iparágép Ipari Vállalattól dolgozott, a szerszámokat újraalkotta – eszközök egy része a mai napig működik –, majd visszaszerezte a boltot, és a harcsás évekre fia, Tamás is csatlakozott hozzá. Az alapító 1984-ben ugyan elhunyt, de gyermeke folytatta a munkát, és a kilencvenes években új ülőterre vezette a céget, majd 2006-ban évente a szellőzést a harmadik generáció képviselőjeként Massányi Kinga, aki ma is a Massányi Művek Kft. vezetője.

A LENDÜLET MÉG MINDIG TART

Hogy a család vállalkozásának számító dinamizmus nem lett oda az elmúlt években, azt a Gombdinasztia műhelyébe lépve rögtön magától az ember: a munkahelyiségekben egymás mellett sorakoznak a régi szerszámok és huzamok, de látszólagos használatlanban is vannak, vagyis a vállalkozás nem hajlandó örökre emlékművésvé válni. Massányék a múltnak inkább külön helyet alakítanak ki: az ősöm alatt a család és a cég történetét bemutató „játszóházával" kiegészített múzeum épül, amelynek falain és asztalain régi termékek és eszközök mellett a felmenők anyakönyvi kivonatairól az egykor használt kézi- dezinfekálóig minden megtalálható. Ha pedig ez még nem volna elég, a Bors Vian áttervei dokorák emelett tervezői színházterem is nyílik, ahol Massányi Kinga szerzi szerint hamarosan szervezeznek, előadások és más kulturális rendezvények kapnak majd helyet. Mondhatni, mindent belesz a jó érzelemben vett vállalkozó szellem, ami egy ideje elég nagy hiányérzés ix mutkérek.

A fő profil persze – legalábbis egyelőre – a gombgyártás maradt. A Massányi Művek belsőren, azaz anyaggal bentről, alsó oldalukon fillel ellátott gombokat készít számtalan méretben és kivitelben. A hyakastott műanyag gombokhoz képest csak lényegesen drágaszabbak, valószínűsíthetők és strapabíróbbak, második elmondható sőkat az is, hogy ők az „örendeti" gombok, hiszen évszázadokkal ezelőtt elődeink is hasonló bolrnilkkal fogták össze a ruháikat. Az előnyökkel persze hátrányok is járnak, hiszen a behúzott gombot nehezebb elkészíteni – ezután azonban csak a gúzsok kijtések kell fúrni, mi gondtalanul gyönyörködhetünk a végeredményben, és ismerkedhetünk az érdekes munkafolyamattal.

A legkorábbi ismert gombok az i. e. 3. évezred első feléből, az Indus-völgyből származnak.

GOMBTÓL A JELVÉNYIG

Az igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a külső szemlélő számára nem tűnik annyira bonyolultnak, ami történik – miközben készülnek a gombok, inkább arra csodálkozik rá az ember, hogy milyen szellemes és praktikus szerszámokat alkotott a vállalkozó alapítója évtizedekkel ezelőtt. A cég egyébként magukat az eszközöket is árusítja, sőt forgalmi nagyobb része ezeknek az értékesítéséből származik, de persze a saját készülékek is beindulnak, ha egy kereskedő vagy magánszemély gombokra ad le megrendelést.

A gombok teste egy fém felsőrészből és egy műanyagból, alumíniumból vagy vasból készült alsó elemből áll – a vasat elsősorban kárpitosrúhoz ajánlják, míg a műanyagot és az alumíniumot ruhákhoz, de ettől persze el lehet térni, így adott esetben a kárpitosok is használnak alumíniumgombot. Arra a formát illeti, beszélhetünk lapos, félgömb alakú, peremes és bornírú gombról is, méretben pedig még ennél is sokrétűbb a kínálat: a legkisebbről a legnagyobbig összesen tizenkétféle gombot lehet rendelni.

Felépítésükben viszont – a bornírút leszámítva – már nem különböznek egymástól az alsó részen található a fül, amivel a ruhára varrható a gomb (ezt a fém modellekről egy kalapács pénzül rögzítik), a felső pedig a behúzott elem, vagyis erre kerül az anyag. A kettő összeillesztéséhez és a huzat rögzítéséhez a lényegét nevillát vagy bőrdarabot és a felső darabot egy patronszerű szerszámba teszik, az alsót pedig az ellenpárjába, majd pénzel összenyomják őket. Így a gomb aggbeül, az anyag pedig kifeszül a felső részén, és már lehet is készíteni a rét mag a célnak a felszerelésben – de azt azért meg kell jegyezni, hogy az összeillítás csak látszólag egyszerű. A fém alkatrészeket például belyben vágják hosszú tekercsekből, lábul vagy gombnyomással működtethető géppel, és a falkus a különböző formájú és méretű gombok gyártásához szükséges szerszámok közt sem igazodna ki egyhamar. Részletesi ruitara itt is szükség van, és még így is becsúszik néha sejelyes darabok.

A gombokról legnagyobb előnye a vevők szempontjából az, hogy szinte bármilyen textik és bőrt lehet használni a behúzáshoz, így akár a ruha saját anyagából, illetve bőrnyelvek esetén a kárpitból is készíthet a gomb, vagy választhatunk attól eltérő, de tökéletesen passzoló bazaron lí nekt. A Massányi Művek kínálatában rásdásul bármen gombok

A gombkészítés eredetileg önálló szakma volt.

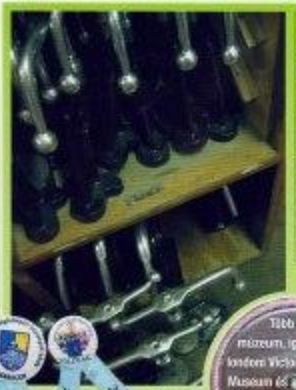

Több nagy múzeum, így például a londoni Victoria and Albert Museum és a washingtoni Smithsonian Intézet is jelentős gombgyűjteményeivel rendelkezik.

pestői vállalkozást vezessen, avalább életre a családi eszközöket, de felszaporodnak hetente az új ötletek is. A mezsnóra például nem elhozzásúzekkel, hanem a szemszkeretlis fogtalkozásra betanított segítők, és gyakorik mind nagyobb tömeget bírtosítani az üzemetes kereskedelemnek is, bár előtte a szellőre is szükség lesz, ők pedig egyelőre még kedvezményekkel nem mindig bírhatók rá az online vásárlásra.

Hogy mit hoz a jövő? A Gombdinasztia életét és munkásságát bemutató múzeum megnyitásán, és a sedkezdő független, vitatott a jelentősvesőnél is foglalkozó Massányi Kingához nagyon is közel álló szimbólumon bekezdésben kérdi még nem tudni, pontosan nők, de nyugodtan mernénk rá nagyobb összegben is fogadni, hogy újabb fejlesztéseket és ötleteket, mert a cégvezető szavai alálhatósának végfáil nagyon is magabiztosan csengenek: „előbb-utóbb úgyis csinálni fog jaró valami".

Bus András

Elérhetőség: Massányi Művek Kft.
1142 Budapest, Szőnyeg utca 33.
Tel./fax: +36/1-252-7665
info@gombkeszito.hu
www.gombkeszito.hu